

אוניברסיטת בר-אילן
הפקולטה למשפטים

משפט חוקתי - תשס"ז, מועד א'
ד"ר שוקי שגב

הוראות:

- א. למבחן זה שני חלקים. בחלק הראשון שיימשך שעתיים יש לענות על שלוש שאלות פתוחות, וחמישה מושגים. בחלק השני שיימשך שעה יש לענות על אירוע. בין החלק הראשון לחלק השני תינתן הפסקה. לא תינתן כל הארכת זמן. נא תכננו את מסגרת הזמן שלכם בהתאם.
- ב. ספרים סגורים.
- ג. יש לכתוב את התשובות על צידו האחד של הדף.
- ד. הקדישו מחשבה לתשובה לפני שתתחילו לכתוב אותה והשתמשו באסמכתאות.
- ה. כתיבה מעבר למקום המוקצב לא תיבדק.
- ו. בהצלחה!

חלק ראשון : (סה"כ 60 נק') – הזמן המוקצב לחלק זה הוא שעתיים

ענו על שלוש השאלות הבאות (15 נק' לשאלה – מקסימום שני עמודים לשאלה)

1. בבש"פ 537/95 גנימאת נ' מ"י כתבה השופטת דורנר: "משנתקבל חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, עלינו לשוב ולבחון את פסיקתנו בתחום הפלילי... ואף בתחום דיני העונשין המהותיים, כדי לברר אם הולמת היא את הוראות חוק היסוד ומגמותיו".
הסבירו והדגימו את עמדתה. מהו גדר המחלוקת בינה לבין השופט חשין בעניין זה? חוו דעתכם.

2. בבג"ץ 851/06 עמונה נ' שר הביטחון כתב השופט חשין: "טוען העותר 4, עורך-דין אריאל ארליך, כי כל הדברים שנאמרו באינטרנט על התנגדות אלימה, לא על דעתו נאמרו... בסוף כל הסופות עורך-דין ארליך הוא יחיד בתוך חבורת אנשים, ואין מקום לבודד את זכותו האישית מזכויותיהם של האחרים. אכן, אפשר שעורך דין ארליך נקלע למצוקה אך הסעד שהוא מבקש לעצמו לא בבג"ץ יימצא לו."

הסבירו את עמדתו של השופט חשין ואת בסיסה המשפטי. האם הם משכנעים? האם ובאיזו מידה באה לידי ביטוי תפיסה זו במשפט החוקתי? (האם דברים אלו ייחידים או שיש להם השפעה רחבה יותר?)

3. המשנה לנשיא מנחם אלון כתב בבג"ץ 142/89 תנועת לאור נ' יו"ר הכנסת: "הייתה לפני חוות דעתו של חברי הנכבד, השופט ברק, ולאחר העיון עלה בידי, כי מסקנתי אינה כמסקנתו. ידעתי, כי עניין לנו בעתירה שעניינה תוקפו של חוק שנתקבל בכנסת, ומצויים אנו, מפני כבודה וסמכותה של זו, בזהירות יתרה, משבאים אנו לדון בתוקף דבר חקיקתה. נושא דיוננו עניינו הוראה מהוראות היסוד בשיטת הבחירות של משטרנו הדמוקרטי; הכנסת גופה קבעה, בחוק יסוד, 'שריון מיוחד להוראות יסוד אלה...'"

הסבירו ותארו את עמדות המשנה לנשיא אלון והשופט ברק במחלוקת הנ"ל. מהם הקשיים שבגישת כל אחד מהשופטים הנ"ל? חוו דעתכם לגבי המחלוקת הנ"ל וציינו את השיקולים שעשויים להשפיע על ההכרעה בעניין זה.

4. בארו את תמשת המושגים הבאים (3 נק' למושג - מקסימום שש שורות למושג)

1. סעיף 11 לפקודת סדרי השלטון והמשפט.

2. פסי"ד בעניין *Brown v. Board of Education*.

3. פסקת עקרונות היסוד.

4. מערכת החיים הלאומיים.

5. אי שפיטות.

חלק שני: (40 נק') – הזמן המוקצב לחלק זה הוא שעה

5. אירוע (מקסימום שני עמודים)

ביום 1.8.07 חוקקה הכנסת תיקון לחוק שירות הביטחון הכללי, תשס"ב – 2002 (להלן: התיקון). לפי תיקון זה לחוק יתווסף סעיף 8.ב. לפיו:

"8.ב. סמכויות מיוחדות

ראש הממשלה רשאי להתיר בכתב לחוקרים מבין עובדי שירות הביטחון, מקום שבו יש הכרח בחשגת מידע לשם הגנה על חיי אדם, להפעיל לחץ פסיכולוגי ומידה מתונה של לחץ פיזי על נחקר. כל זאת, בתנאי שהפעלת מידה זו של לחץ פיזי, אין בה התעללות או עינוי של הנחקר והיא מידתית לסכנה."

בדברי ההסבר להצעת החוק נכתב: "המלחמה בטרור בשנים אחרונות הציפה מספר רב של בעיות ובהן בעיית הפעלת לחץ פיזי מתון בחקירות של חשודים בהשתייכות לארגוני טרור. שימוש בפעילות זו כברירת מחדל הינה הכרחית, על אף הפגיעה בזכויות הנחקר, על מנת שהשב"כ יוכל להגשים את תפקידו בדבר שמירת ביטחון המדינה ושמירת סדרי המשטר הדמוקרטי ומוסדותיו מפני איזמי טרור, חבלה, חתרנות, ריגול וחשיפת סודות מדינה. בבג"ץ 5100/94 הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל נ' ממשלת ישראל, פ"ד נג' (4) 817, נקבע כי אין לשב"כ סמכות להפעיל לחץ פיזי. אשר על כן באה הצעת חוק זו לקבוע כי במקרים קיצוניים כמפורט לעיל, השימוש באופן פעולה זה יהיה חוקי ובסמכות."

העמותה לזכויות האדם בישראל טוענת כי התיקון לחוק אינו חוקתי.

א) מהי חוות דעתכם לגבי חוקתיות התיקון לחוק.

ב) הניחו כי בג"ץ פסק כי התיקון האמור לחוק אינו חוקתי. האם ניתן לתקן את החוק הנ"ל כך שישרוד את ביקורת בג"צ?

אם כן, כיצד?

בהצלחה!!!

הסדרת וזכירת
הינה פסא
השילוב
החוק יפסק